

themawoorden

de sponsorloop Bij een sponsorloop haal je geld op voor een goed doel door (rondjes) hard te lopen.

de loterij Een spel waarbij je een lot (briefje) koopt en je kans maakt op een prijs.

de rommelmarkt Markt waar oude, tweedehands spullen verkocht worden

de mislukking Iets wat fout gaat, iets wat niet lukt

het succes Iets wat goed gaat, iets wat lukt

het ontwikkelingswerk Werk in een arm land, om ervoor te zorgen dat de mensen in dat land het beter krijgen.

de ondersteuning Iets wat helpt om het duidelijk(er) of beter te maken. Bijvoorbeeld: ik gebruik een foto als ondersteuning voor mijn spreekbeurt.

het detail Een klein onderdeel van een geheel.

inschakelen Ervoor zorgen dat iemand meedoet of meehelpt

de opbrengst Het geld dat je ermee krijgt. De opbrengst van de actie was maar liefst duizend euro.

tenzij Behalve als, alleen niet als.

over de brug komen Toegeven aan wat

iemand van je wil hebben, bijvoorbeeld met geld over de brug komen.

themawoorden

de aids Ziekte die ervoor zorgt dat je lichaam andere ziektes niet meer kan tegenhouden

de cholera Een darmziekte waarbij je moet overgeven en diarree hebt.

respecteren Veel waardering voor iets of iemand hebben.

minachten Geen enkele waardering voor iets of iemand hebben.

de kinderrechten Dingen waar alle kinderen recht op hebben. Bijvoorbeeld: recht op eten en drinken.

de huisvesting Soorten huizen waarin je kunt wonen.

circa Ongeveer. Er wonen circa 1000 mensen in dit dorp.

ter plekke Op die plaats.

ingrijpend Krachtig en belangrijk.

hoe dan ook In ieder geval, altijd.

We moeten hoe dan ook ingrijpen om een epidemie te voorkomen.

de epidemie Als een ziekte zich in korte tijd over veel mensen verspreidt, noemt je dat een epidemie.

er alleen voor staan Alles zelf moeten doen.

themawoorden

overhalen Als je mensen wilt overhalen, praat je net zolang tegen ze totdat ze mee gaan doen.

het pieldoel Toespraak waarin je anderen met argumenten probeert te overtuigen of tot iets over te halen.

afwijzen Nee zeggen tegen iets of iemand.

flexibel Je gemakkelijk kunnen aanpassen.

stap Je moeilijk kunnen aanpassen.

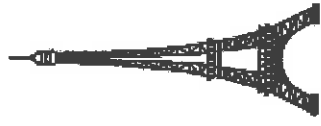
beftig Fel en hevig

smerten Een scherp geluid maken dat pijn doet aan je oren.

zowel... als Niet alleen, maar ook. 'Ik houd zowel van dieren als van planten.'

het punt Het onderwerp.

de constructie De manier waarop iets gemaakt of gebouwd is.

zich als een olievlak verspreiden Heel snel bekend worden. Het nieuws verspreidde zich als een olievlak.

iemand de hemel in prijzen Op een overdreven manier zeggen dat iemand heel goed is in iets.

themawoorden

struikarm Heel erg arm.

vermogen Erg rijk.

afwijzend Ergens negatief tegenover staan.

welwillend Ergens positief tegenover staan.

de geul Een smalle langwerpige uitholling waar water door stroomt.

de makreel Een zoutwatervis.

de algen Planten met stengels en spruiten die in het water groeien.

dubieus Iets waarvan je denkt dat het niet goed is of niet klopt.

het bedrog Iets dat met opzet vals of oneerlijk is.

de kick Een prettig, opwindend gevoel.

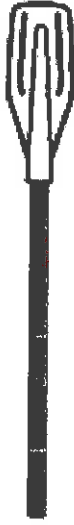
aan de aandacht ontsnappen Als je iets niet hoort of ziet.

ergens de dupe van zijn Ergens het slachtoffer van zijn.

themawoorden

relaxed Ontspannen, rustig.

opgewoond Druk en zenuwachtig. Niet rustig **de riem** Een roeispaan. Een stok met aan een kant een plat gedeelte. Een riem wordt gebruikt om mee te roeien.

de haai De beweging die de riem van een roeiboot door het water maakt.

het roeiblad Het platte gedeelte van een riem of roeispaan.

overtollig Meer dan nodig is.

elders Ergens anders.

het wrak De resten van een boot, auto of vliegtuig na een ongeluk.

deinen Zachtjes op en neer bewegen door de golven.

onverbidelijk Streng. Als je een beslissing hebt genomen en je verandert die niet meer.

uit de hand lopen Het gaat helemaal mis. Je kunt het niet meer controleren.

in toom houden Onder controle houden.

themawoorden

opgetogen Heel blij, tevreden.

chagrijnig Niet blij, mopperend.

ten koste van Als iemand ergens nadeel van heeft. Het wachten bij de ingang gaat ten koste van onze tijd in de dierentuin.

ten bate van Als iemand ergens voordeel van heeft. Het geld dat de kinderen hebben opgehaald, komt ten bate van het goede doel.

verbinden Aan elkaar vastmaken van meerdere dingen, mensen of zaken. Het koningshuis verbindt mensen uit heel Nederland.

oorspronkelijk In het begin, eerst.

ondervinden Meemaken, ervaren.

ontiegelijk Enorm.

het hulpmiddel Wat je gebruikt om iets gemakkelijker te kunnen doen.

de creativiteit Dit hebben mensen die nieuwe of mooie dingen kunnen bedenken of maken.

onder de knie hebben Weten boe iets moet van de baan zijn Niet doorgaan.

themawoorden

de carnavalskruiker Een lied dat populair is tijdens carnaval.

zich veruonmen Je zo verkleeden dat je onherkenbaar bent.

het volkseest Een feest dat op straat gevierd wordt en waar heel veel mensen aan meedoen.

ingetogen Rustig, bescheiden.

uitbundig Vrolijk, uitgelaten.

beduusd Stil van verbazing.

de traditie Iets wat altijd op dezelfde manier gedaan wordt zoals mensen het gewend zijn.

doordringend Iets wat dwars door alles heen gaat.

troebel Een vloeistof die niet helder is, waar je niet goed doorheen kunt kijken.

uit de knuten gewassen Groot en stevig gebouwd.

uit je bol gaan Heel erg uitgelaten zijn.

zo zout heb ik het nog nooit gegeten Zoiets raars heb ik nog nooit meegemaakt.

themawoorden

de bevalling Het moment dat een baby geboren wordt.

de vroedvrouw Een vrouw die voor haar beroep helpt bij bevallingen.

de kraamvrouw Een vrouw die net bevallen is.

de navelstreng Een koord waarmee de baby in de buik met zijn moeder verbonden is.

Door de navelstreng gaat bloed van de moeder naar de baby. Als de baby geboren is, wordt de navelstreng doorgeknipt.

afkeurend Als je afkeurend kijkt, laat je door je blik merken dat je het er niet mee eens bent.

goedkeurend Als je goedkeurend knikt, laat je door te knikken merken dat je het ermee eens bent.

voordien Daarvoor.

gebruikelijk Zo wordt het altijd gedaan, het is de gewoonte.

de bijdrage Wat je geeft. Het kan geld zijn of iets anders. Ik geef een bijdrage aan de vrouw die geld ophaalt voor het Oranjefonds.

de methode De manier.
ingrijpen Je bemoeit je ermee, omdat je denkt dat het anders verkeerd gaat.

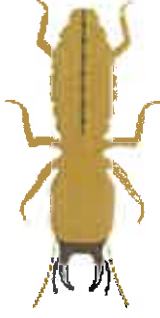
in de kinderschoenen staan Het moet zich nog ontwikkelen, het is nog maar net begonnen.

themawoorden

de sprinkhaan Een insect met lange achterpoten waarmee hij ver kan springen.

de termiet Een insect dat op een mier lijkt en in warme landen leeft.

likkebaarden De lippen aflikken omdat je je verheugt op iets lekkers.

loekhalzen Bijna overgeven.

afhankelijk van Hangt af van. Of we morgen naar het strand gaan, is afhankelijk van het weer.

voedzaam Met veel energie en voedingsstoffen.
aanprijzen Reclame maken voor iets of iemand.

het alternatief Een andere mogelijkheid. Een alternatief voor het strand is het binnenzwembad.
behoefte hebben aan Iets willen hebben, iets nodig hebben.

de bouillon Een dunne soep gemaakt van vlees, vis, groenten of kruiden.
in totaal Alles bij elkaar.

het water loopt me in de mond Ik denk dat het erg lekker is.

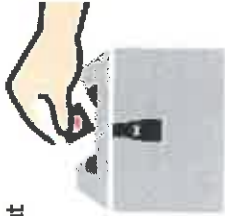
themawoorden

democratisch Iedereen beslist mee,

de meeste stemmen gelden.

de verkiezing Door te stemmen, wordt er iemand gekozen. Als er een verkiezing is, mag je op iemand stemmen.

het stemrecht Als je stemrecht hebt, mag je meedoen aan de verkiezingen.

de inspraak Je mag je mening over iets geven,

waardoor je een beslissing kunt beïnvloeden.

volledig Heltemaal.

beperkt Gedeeltelijk. Sommige dingen mogen of kunnen niet.

rechtvaardig Eerlijk en volgens de regels.

ten opzichte van Vergeleken met.

de buitenkans Een onverwachte kans, een onverwacht voordeel.

respect afdwingen Ervoor zorgen dat mensen tegen je opkijken door de dingen die je doet. **bijstellen** Aanpassen, veranderen.

de bloemetjes buiten zetten Flink feest vieren.

themawoorden

de tulband Een hoofddeksel dat bestaat uit een lap stof die om het hoofd wordt gewikkeld.

de sombrero Een hoed met een hele brede rand die hoort bij de klededracht van Mexico.

het koppelje Een rond kapje dat sommige joodse mannen op hun hoofd dragen.

het hoofddeksel Een kledingstuk dat je op je hoofd draagt. Een hoed, een tulband of een sombrero.

aanzakkeren Heftiger maken. Zijn

scheldwoorden wakkerden de ruzie aan.

rusten Kalmer maken. Haar vriendelijke woorden susten de ruziemakers.

terecht Juist, het klopt.

zich wonden tot Iets vragen aan of zeggen tegen iemand anders.

de variant Het lijkt op iets anders, maar is net niet hetzelfde.

paakbaar Op maat gemaakt, aangepast aan de situatie.

willekeurig Zomaar gekozen, zonder dat erover nagedacht is.

je niet uit het veld laten slaan Je raakt niet ontmoedigd of in de war als iemand je tegenspreekt of tegenwerkt.

themawoorden

de minstrel Een middeleeuwse zanger die rondreisde langs kastelen.

de page Een jongen in dienst van een ridder die dingen leert om later zelf ridder te worden, zoals zwaardvechten en paardrijden.

de nar Een middeleeuwse clown of grappenmaker.

de mustang Een Noord-Amerikaans wild paard.

de rodeo Een wedstrijd waarbij cowboys zo lang mogelijk op wilde paarden proberen te blijven zitten.

de prairie Een grote grasvlakte in Noord-Amerika.

als het ware Je kunt het ermee vergelijken. Dromen is als het ware reizen naar je fantasiewereld.

de plicht De taak, de opdracht. **suggereren** Voorzichtig een voorstel doen.

als bij toeval Plotseling, geheel onverwachts. **door het oog van de naald kruipen** Nog maar net aan een gevaar ontsnappen. **oog hebben voor** Aandacht hebben voor.

themawoorden

slaapverwekkend Erg saai.

bociend Spannend, iets wat je aandacht vasthoudt.

het formaat De grootte.

de werktekening Een tekening waarop je kunt zien hoe iets in elkaar zit of hoe iets gemaakt moet worden.

het bovenaanzicht Zoals iets eruitziet als je er van bovenaf naar kijkt.

de doorsnede Dat wat je ziet als je iets doorsnijdt.

de installatie Het neerzetten en aansluiten van apparaten zodat ze gebruikt kunnen worden. **bevat** iets in zich hebben. Die fles bevat een liter water.

degelijk Iets wat strvig is of goed in elkaar zit.

typisch Iets wat ervoor zorgt dat iets of iemand zich onderscheidt van anderen.

instellen Bij een apparaat kiezen hoe het precies gaat werken. Ik stel de wasmachine in op 40 graden.

trappelen van ongeduld (Bijna) niet kunnen wachten tot iets begint.

themawoorden

innovatief Vernieuwend. De ontwerpstijl maakt zeer bijzondere kleding, ze is erg innovatief **inventief** Als je gemakkelijk overal een oplossing voor weet.

functioneel Geschikt voor het doel **exact** Heel precies.

De hoogte van dit model is exact 2,14 cm.

ruwweg Ongeveer. De hoogte van dit model is ruwweg 2 meter.

de demonstratie Het laten zien hoe iets werkt. **het risico** De kans op gevaar of iets vervalends. **het genie** Iemand die ergens bijzonder goed in is.

het prototype Een proefmodel. De uitvinder maakt eerst een prototype van zijn robot om te kijken of alles goed werkt.

hexendaags Van nu, van deze tijd.

iemand of iets uit het oog verliezen Je hebt geen contact meer met iemand waarmee je eerst wel contact had.

de spijker op de kop slaan Je maakt een opmerking die precies zegt hoe het zit.

themawoorden

het patent Bewijsstuk dat je het recht hebt om als enige een uitvinding te maken of te verkopen.

het concept Een plan van iets wat je wilt maken. **de toepasbaarheid** In hoeverre je iets kunt gebruiken.

doeltreffend Dit zeg je van iets als het het doel bereikt, het doet wat het moet doen.

ineffectief Dit zeg je van iets als het het doel niet bereikt, het niet doet wat het moet doen.

de verhoging Als de temperatuur van je lichaam wat hoger is dan normaal (37 graden). Als de temperatuur hoger is dan 38 graden, spreken we van koorts.

nadrukkelijk Duidelijk en met kracht. **zich bewust zijn van** Weten dat je iets doet of vindt. We zijn ons ervan bewust dat uitkijken bij het oversteken belangrijk is. **het resultaat** Dat wat je bereikt, nadat je iets hebt gedaan of gemaakt. **ontevendig** Zonder einde.

duizelingwekkend Iets is zo groot of veel dat je er draaierig van wordt. Het heelal is duizelingwekkend groot.

aanvragen Volgens de afgesproken regels vragen om iets te krijgen. Bij de gemeente kun je een paspoort aanvragen.

themawoorden

abrupt Heel plotseling. Bijvoorbeeld: de auto remde abrupt.

allengs Langzamerhand. Bijvoorbeeld: allengs leerde ik beter zwemmen.

het dialect Een taal die in

een bepaalde streek wordt gesproken.

de standaardtaal De officiële

taal van een land. Deze

taal wordt bijvoorbeeld

gebruikt in kranten en

in het journaal.

Westries: eernappel

Tweelis: luffel

standaardtaal: aartappel

grotendeels Voor het grootste gedeelte.

De antwoorden van mijn toets waren grotendeels goed.

krampachtig Met meer inspanning of moeite dan nodig is. Ze hield haar tas krampachtig vast.

aanvaardbaar Iets wat je kunt aanmerken of accepteren. Ik had een aanvaardbare reden om te laat te komen.

verwant zijn aan Familie zijn van. Een ezel is verwant aan een paard.

afleiden van Woorden maken van andere woorden, vaak uit een andere taal. 'Kleur' is afgeleid van het Franse woord 'couleur'.

de wereldtaal Een taal die op veel plaatsen op de wereld gesproken wordt. Bijvoorbeeld: Engels.

je groen en geel egeren Je heel erg aan iets of iemand storen.

een koekje van eigen deeg krijgen Vervelend behandeld worden, nadat je hetzelfde bij iemand anders hebt gedaan.

themawoorden

de uitdrukking Een vast groepje van woorden of een zin met een figuurlijke betekenis.

Een uitdrukking kan een gezegde zijn of een spreekwoord. Bijvoorbeeld: spreken is zilver, zwijgen is goud.

het gezegde Een vast groepje woorden met een figuurlijke betekenis. De vorm is iets minder vast dan bij het spreekwoord. Je gebruikt

het groepje woorden in een zin. Bijvoorbeeld: zij zette zich met hart en ziel in.

lyrisch zijn over Iets heel geweldig of fantastisch vinden.

walgen van Iets heel vies of heel vervelend vinden.

de dwaas

Iemand die gekke dingen doet.

bizar

Heel erg vreemd.

beschaafd

Goed opgevoed, volgens de regels.

de suggestie Het voorstel.

belakt Overdreven deftig.

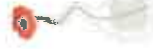
gênant Om je voor te schamen.

tevens Ook.

iemand op het verkeerde been zetten Je geeft

iemand een verkeerde indruk van iets.

waardoor hij iets gaat denken wat helemaal niet klopt.

themawoorden

de vernijking Iets waar je als persoon beter van wordt, in de vorm van geld of een ervaring. Elk verhaal dat mijn opa over vroeger vertelt, is voor mij een vernijking.

de verarming Iets waar je als persoon slechter, armer van wordt. Dat onze stad geen openluchtzwembad meer heeft, vind ik een verarming.

de strantaal Een taal met eigen woorden en zinnen die jongeren onder elkaar gebruiken. Bijvoorbeeld 'toekoe' (geld) en 'Wazzup?' (Wat is er?).

de codetaal De geheime taal.

de vaktaal De taal die mensen met hetzelfde beroep (vak) met elkaar gebruiken.

teren op Genoeg hebben aan. Ik hoef nog niet te werken, ik kan teren op mijn spaargeld.

de meugelmoes Van alles door elkaar.

stellen Beweren, zeggen dat iets zo is.

absurd Heel erg raar, belachelijk.

wijten aan De schuld leggen bij. Ze wijten het verlies aan de scheidsrechter.

stukje bij beetje

Langzaam en geleidelijk.

naar hartenlust Zoveel je maar wilt. In die kledingzaak kun je naar hartenlust tussen de rekken snuffelen.

themawoorden

een code breken Erachter komen hoe een code werkt.
versleutelen Van een gewone tekst een tekst in code maken.
ontcijferen Een tekst in code lezen door er weer gewone tekst van te maken.
onthullen Een geheim vertellen, bekendmaken.
verzwijgen Iets niet zeggen, iets geheim houden.

gepaard gaan met Samengaan met.
Onweer gaat vaak gepaard met regen.

openhartig Dat ben je als je makkelijk dingen over jezelf vertelt.

blijk geven van Bewijzen, iets laten zien.
Tijdens de rekenles gaf hij blijk van zijn talent.

het dilemma Een moeilijke keuze tussen twee dingen.

anoniem Je vertelt niet hoe je heet.

Een anonieme brief is een brief zonder naam eronder.

het taboe Iets waarvan mensen vinden dat je het niet mag doen, gebruiken of erover praten. Voor moslims is het een taboe om varkensvlees te eten.

uit de school klappen Een geheim doorvertellen.

themawoorden

onbetwongen Je hebt ergens van tevoren nog geen mening over.

bevooroordeeld Je hebt ergens van tevoren al een z mening over.

abstract Iets wat niet lijkt op de werkelijkheid.

figuratief Iets wat lijkt op de werkelijkheid, je kunt zien wat het voorstelt.

plechtig Officieel en ernstig. Zij gaf plechtig haar jawoord in de kerk.

met name Vooral. Ik houd met name van abstracte kunst.

aansporen Iemand aanmoedigen.

interpreteren Iets uitleggen op jouw manier.

het brein Je hersens, je verstand.

in een oogopslag Onmiddellijk.

in het oog springen Opvallen. Het eerste wat in het oog sprong, was haar enorme bril met diamantjes.

iets met andere ogen bekijken Iets of iemand op een andere manier zien, omdat je je mening hebt veranderd.

themawoorden

dynamisch In beweging, er is veel te doen.

statisch Niet in beweging, er is weinig te doen.

de expositieruimte Een ruimte (vaak in een museum) waar je kunt kijken naar een verzameling van kunstvoorwerpen.

de gids Een persoon die informatie geeft aan een groep mensen.

de rondleiding Een informatieve route.

Een rondleiding kan met een gids of met een ingesproken stem vanuit een apparaat.

stabig Deftig.

het pand Het gebouw.

het object Het voorwerp, het ding.

de bijzonderheid Dat wat bijzonder of opvallend is.

beletten Tegenhouden.

de blik verruimen Een ervaring opdoen door iets nieuws te doen.

als aan de grond genageld staan Je even niet meer kunnen bewegen van schrik of van verbazing.

amusaan Grappig, om te lachen.

verleidelijk Zo aantrekkelijk dat je wordt overgehaald om iets te doen wat je eigenlijk niet wilt. De zon scheen zo verleidelijk dat ik buiten ging spelen in plaats van mijn huiswerk maken.

informatief Gegevens waardoor je meer te weten komt over iets. De folder over computers was informatief.

de consument Degene die iets koopt om het zelf te gebruiken.

de producent Degene die iets (een product) maakt om het te verkopen.

de primeur Een bericht dat voor de eerste keer iets bekendmaakt wat nog niemand weet. De krant had de primeur dat de voetbaltrainer per direct opstapte.

de rage Wat op een bepaald moment heel erg in de mode is. Jojo's zijn een rage, iedereen wil er één.

het kenmerk Dat waaraan je iets of iemand kunt herkennen.

Een kenmerk van een

neushoorn is zijn grote hoorn.

evenmin Ook niet.

essentieel Noodzakelijk. Om te kunnen

schrijven, zijn pen en papier essentieel.

er als de kippen bij zijn Ergens snel bij zijn als er iets te halen valt.

je beste beentje voorzetten Heel erg je best doen.

de mond-tot-mondreclame Het aanprezen van iets door er enthousiast over te vertellen.

de stuitreclame Het aanprezen van producten of diensten, terwijl de ander niet weet dat het om reclame gaat.

weerkoos Je kunt je niet verdedigen.

Joris is weerloos tegen de jongens die hem pesten.

weerbaar Je kunt je verdedigen.

Joris is weerbaar, omdat hij aan judo doet.

resoluut Vastbesloten, beslist. Mama zei

resoluut: 'Omdat jullie zo vervelend zijn geweest, gaan we niet naar het pretpark!'

inspelen op Actief reageren op iets.

De winkelier speelde in op de plotselinge vraag naar Engelse drop en had een flinke voorraad ingeslagen.

zwichten voor Aan de verleiding toegeven.

zowaar Toch nog, terwijl je het niet verwacht had. Bart was een half uur te laat, maar hij kwam zowaar nog opdagen.

impulsief Meteen, zonder eerst na te denken.

zijn gezicht атаат op onweer
Hij kijkt boos.

er de brui aan geven Het opgeven.

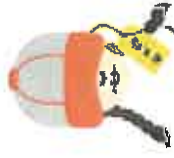
ernoe ophouden.

goed in de markt liggen Veelgevraagd, erg gewild.

de aankoop Dat wat je koopt.

de miskoop

Een mislukte aankoop.

de voorverkoop De periode dat je spullen al kunt kopen, voordat ze voor iedereen te koop zijn.

het pluspunt Het voordeel.

het minpunt Het nadeel.

punsgewijs Stap voor stap.

voornamelijk Vooral.

verzekeren Zeggen of ervoor zorgen dat het zeker is. De dokter zegt: 'Ik verzeker je dat het geen pijn doet.'

de overweging De plus- en minpunten

op een rij zetten, voordat je beslist over iets.

er geen woorden aan vuil maken Ergens niet meer over praten.

binnen de kortste keren Zo gauw mogelijk.

door de zure appel heen bijten Aan een vervelend karwei beginnen.

